

Ö?retmen Rehberlik Uygulamalar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Rehberlik Uygulamalar? Ölçe?i. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27145>

Özet

Öğretmen Rehberlik Uygulamalar Ölçeği (ÖRÜÖ), sınıf öğretmenlerinin ilköğretim kademesinde yürüttükleri **rehberlik uygulamalar** düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, özellikle ilköğretim birinci kademe öğretmenlerinin rehberlik yeterliliklerini ve bu yeterliliklerin öğrencilere yönelik faaliyetlere nasıl yansıtıldığını belirlemeyi hedefler. 21 maddeden oluşan bu geliştirme ölçeği, öğretmenlerin rehberlik çalmaları planlama, yürütme ve değerlendirme süreçlerindeki pratiklerini 5'li **Likert ölçeği** formatında değerlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen rehberlik uygulamaları, sınıf öğretmenleri, rehberlik yeterlilikleri, ölçek geliştirme, **Cronbach Alpha**, KMO, ilköğretim.

Yazarlar

Pınar Terekeci

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ilköğretim birinci kademede görev yapan sınıf öğretmenlerinin, öğrencilerin gelişim alanlarına yönelik yürüttükleri rehberlik faaliyetlerinin kapsamını, sıklığını ve kalitesini sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, öğretmenlerin rehberlik görevlerini ne ölçüde yerine getirdiklerini nicel verilerle ortaya koyarak, öğretmen eğitim programlarının geliştirilmesine katkı sağlamaya hedeflemiştir.

Öğretmenlerin rehberlik rollerinin belirlenmesi, okul rehberlik hizmetlerinin entegrasyonu açısından büyük önem taşımaktadır. Ölçek, öğretmenlerin eğitimsel, mesleki ve kişisel/sosyal rehberlik alanlarındaki pratiklerini değerlendirerek, güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerini tespit etmeye yardımcı olur.

Yapı

Öğretmen Rehberlik Uygulamalar Ölçeği, sınıf öğretmenlerinin okuldaki **rehberlik uygulamalar** ile ilgili algıları ve davranışları ölçen tek boyutlu bir yapı üzerine kurulmuştur. Ölçek maddeleri, öğretmenlerin sınıf içi ve sınıf dışı rehberlik faaliyetlerini kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. Bu faaliyetler genellikle; öğrenciyi tanıma, yönlendirme, veli işbirliği ve rehberlik hizmetleri ile koordinasyonu içerir.

Ölçek, öğretmenlerin planlama aşamasından (yıllık rehberlik çalmaları planlama),

uygulama amaçlarına (öğrencileri ilgi ve yeteneklerine göre yönlendirme) ve nihayetinde kurumsal işbirliği amaçlarına (rehberlik servisine yönlendirme) kadar olan tüm süreçteki yeterliliklerini değerlendirmektedir. Bu yapı, rehberlik hizmetlerinin bütüncül bir bakış açısıyla ele alınmasını sağlamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları kapsamında yapı geçerliliğini test etmek amacıyla çeşitli istatistiksel analizler kullanılmıştır. Özellikle örneklem büyüklüğünün faktör analizi için uygunluğunu belirlemek üzere **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** katsayısı ve **Barlett Sphericity testi** uygulanmıştır.

Yapılan analizlerde, KMO katsayısının değeri 0,898 olarak belirlenmiştir. Bu değer, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun olduğunu göstermektedir. Ayrıca, Barlett testinin anlamlı ($p < .05$) çökmesi, değişkenler arasında faktörleştirilmeye uygun yüksek korelasyonların varlığını teyit etmiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin yapı geçerliliğinin güçlü olduğunu işaret etmektedir.

Güvenirlilik

Öğretmen Rehberlik Uygulamaları Ölçeğinin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsayıları hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılık belirlemek için yaygın olarak kullanılan **Cronbach Alpha** katsayısı hesaplanmıştır.

Ölçeğin genel Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı oldukça yüksek bir değer olan 0,94 olarak bulunmuştur. Bu yüksek katsayı, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğunu ve ölçülmek istenen yapıyı (öğretmen rehberlik uygulamaları) güvenilir bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Bu düzeydeki bir iç tutarlılık, ölçeğin psikometrik açıdan sağlam olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Faktör analizinin ön koşulları titizlikle incelenmiştir. Örneklem büyüklüğünün ve veri setinin uygunluğunu değerlendirmek amacıyla KMO ve **Barlett Sphericity testi** kullanılmıştır.

Elde edilen KMO değeri (0,898) ve Barlett testinin istatistiksel olarak anlamlı çökmesi ($p < .05$), değişkenler arasındaki korelasyon matrisinin faktör analizine tabi tutulmaya uygun olduğunu kesin olarak göstermiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin temel yapılarının istatistiksel olarak desteklendiğini ve güvenilir bir şekilde ölçüm yaptığını kanıtlamaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Developmental Scale)

Format: 21 maddelik, kendini değerlendirme formatında hazırlanmıştır.

Derecelendirme: 5'li **Likert** (1=bana hiç uymuyor - 5=bana tamamen uyuyor)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: İlköğretim birinci kademe sınıf öğretmenleri.

Yaş Grubu: Yetkinler (Sınıf Öğretmenleri)

Popülasyon Detayları: İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri örneklemini üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır.

Test Metodolojisi: İç tutarlılık analizi (**Cronbach Alpha**) ve yapı geçerliği için **KMO** ve Barlett testleri kullanılarak faktör analizi hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen yeterlilikleri, rehberlik hizmetleri, psikometrik özellikler, Likert tipi ölçek, **KMO**, iç tutarlılık.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: pterekci@hotmail.com

İletişim Adresi: Pınar Terekeci (Yüksek Lisans Tezi yazarı)

Şinler, Ücret ve Test Yaşı

Ölçek, Pınar Terekeci tarafından 2010 yılında tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanımı için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal teze erişim linki YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden sağlanmaktadır.

Kaynaklar

Ölçeğin geliştirilmesine esas teşkil eden temel referans aşağıda sunulmuştur:

Terekeci, P. (2010). *İlköğretim birinci kademe sınıf öğretmenlerinin rehberlik uygulamaları ve öğretmen yeterlilikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Uşak Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.

Bu tezin YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerindeki bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dokümanına aşağıdaki linkten ulaşılabilir:

ogretmen-rehberlik-uygulamaları-ölçeği-toad.pdf

Öğretmen Rehberlik Uygulamaları Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek 21 maddeden oluşmaktadır. Örnek maddeler:

Öğretim yılı başında sınıfımda uygulamaya düşündüğüm rehberlik çalışmalarını planlıyorum.
Öğrencilerimi ilgi, yetenek ve akademik başarıları doğrultusunda, eğitimci kol faaliyetlerine yönlendiriyorum.

(Rehberlik servisi yoksa cevaplamayınız.) İhtiyaç duyan öğrencileri belirleyerek bunları rehberlik servisine yönlendiriyorum.